

Medborgarinitiativets titel
Ordna folkomröstning om EU:s stimulanspaket
Datering av initiativet
22.9.2020
Initiativets form
Förslag om att lagberedning ska inledas
Innehållet i initiativet

I juli 2020 nådde Europeiska rådet samförstånd om ett 750 miljarder euro stort stimulanspaket för EU. Finlands regerings representerades av statsminister Sanna Marin, som förde fram regeringens linjer. För att Finlands deltagande ska vinna laga kraft krävs ytterligare att ärendet behandlas och godkänns i riksdagen.

Behovet av stimulanspaketet har motiverats som en korrigerande nödlösning för att coronan har fått ekonomin att sacka. Men effekterna av stimulanspaketet är betydligt mer långtgående och omfattande än vad coronakrisen kräver. Stimulanspaketet är av stor betydelse ur nationell synvinkel och dess ekonomiska och samhällsliga konsekvenser kräver en bred acceptans hos folket. Därför föreslås det i medborgarinitiativet att en folkomröstning ska ordnas om den helhet där stimulanspaketet ingår.

Motiveringar

Fastställs beslutet om Finlands deltagande i stimulanspaketet med stöd av den nuvarande regeringsmajoriteten, innebär det samtidigt att betydelsen av ett flertal kommande val i Finland begränsas. Många framtida regeringar kommer att vara bundna av villkoren i det planerade stödpaketet. Medborgarna berövas således möjligheterna att med hjälp av kommande röstningsbeslut och valresultat ändra Finlands riktning, om den nuvarande regeringen på eget initiativ beslutar att Finland ska ansluta sig till stimulanspaketet. Varken coronakrisen eller det efterföljande stimulanspaketet var kända under riksdagsvalet 2019, då den nuvarande regeringen fick sitt mandat. Därför är det ytterst viktigt med tanke på den finländska demokratin att ett så betydande beslut om Finlands och EU:s riktning inte fattas utan fullmakt av medborgarna.

Genom att ordna en folkomröstning i frågan får också den nuvarande regeringen ett tydligt mandat, enligt vilket Finlands beslut om deltagande i stimulanspaketet kan fattas med respekt för demokratin. Stimulanspaketets ekonomiska konsekvenser för Finland kommer att vara betydande. Hittills har endast uppskattningar av Finlands slutliga betalningsandelar kunnat presenteras, men det är klart att Finland kommer att vara nettobetalare. Finlands totala ansvar beräknas uppgå till 13 miljarder euro. Det inbegriper både lån och andelar som delas ut i form av direkta understöd. Enbart i fråga om inkomstöverföringar som delas ut i form av direkta understöd kommer Finland att drabbas av en nettoförlust på 3,4 miljarder euro. Återbetalningen av lånen förväntas i sin tur dra ut på tiden ända till 2058.

Att återhämtningsinstrumentet är stort och förknippat med osäkerhet återspeglas alltså i tiotals framtida statsbudgetar, så det är uppenbart att det har betydande begränsande konsekvenser för den inhemska politiken och för Finlands offentliga finanser nu och i framtiden. Det flera miljarder stora paketet är särskilt betydelsefullt på grund av att den statliga ekonomin står inför enorma problem med hållbarhetsunderskottet och rekordstora budgetunderskott till följd av coronakrisen. De osäkerhetsfaktorer som hänför sig till inkomstöverföringar till EU-medlemsländerna och återbetalning av återhämtningspaketet kan konstateras äventyra den offentliga ekonomins framtida tillstånd och därmed medborgarnas välfärd. Hösten 1994 ordnades i Finland en rådgivande folkomröstning, som ledde till att Finland anslöt sig till Europeiska unionen vid ingången av 1995. Europeiska unionen har genomgått många förändringar sedan anslutningsbeslutet och folkomröstningen. De nya medlemsländerna och det brittiska folkets beslut att lämna EU har för sin del förändrat unionens struktur. Dessutom har de EU-fördrag på

basis av vilka finländarna röstade om EU-medlemskap till följd av kriser och integration stött på sådana tillämpade tolkningssätt som det inte fanns anledning att vänta sig vid tidpunkten för folkomröstningen 1994.

Stimulanspaketet håller på att ändra uppfattningen om de fördrag som hittills har varit tänkta att förhindra unionens gemensamma upplåning. Att tillämpa fördragen på ett sätt som strider mot grundlagens anda kan dock inte anses vara godtagbart med tanke på den finländska demokratin, även om det på EU-nivå skulle anses motiverat. Stimulanspaketet förskjuter oundvikligen EU:s karaktär i riktning mot en skuldunion och en allt tätare integration. Därför kräver Finlands deltagande i stimulanspaketet att medborgarna under dessa omständigheter får bestämma vilken slags gemenskap Finland vill vara med i. Följaktligen bör det i Finland ordnas en folkomröstning där befolkningen har möjlighet att visa om Finland ska delta i EU:s föreslagna gemensamma stimulanspaket.

Ekonomiskt bidrag för initiativet

Inget

Insamlingskanaler för stödförklaringar

Medborgarinitiativ.fi

Insamling i pappersform

Sammanlagt antal stödförklaringar som hittills har samlats in genom andra kanaler

Insamlarens uppskattning: 0 st.